

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

ГОЛОСУ УКРАЇНИ

Наймасштабніший
збір в історії Фонду громад «Надієвська громада»

ціль 1 млн грн

VTOL FreeU

потужний безпілотний літальний апарат

ще більше бавовни

Розробник: Юрій Ковальчук
Діє: Юрій Ковальчук, Дмитро Ковальчук, ЗІА
на території територіальної громади
№ 00123456789
на карті: 00123456789

Безплатна фінансова допомога в рамках БП "Донат.БПЛА.Бавовна"

Безпілотник на мільйон
для спецпризначенців

На
«Бавовну»

▶ СТОР. 4

Село

Не можна
спокійно
дивитися,
як гине
виращене

▶ СТОР. 6

Баланс
тижня

В Україні
знову
подорожчав бензин: скільки тепер
треба заплатити водіям за літр пального

▶ СТОР. 7

№ 157 (8174)

ВІВТОРОК, 8 СЕРПНЯ 2023 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

«Батьківщина–мати» без серпа і молота

Територіальна цілісність
має бути в основі
будь-якого мирного
врегулювання

Консультації, що цими вихідними відбулися в Джидді (Саудівська Аравія), стали кроком до практичної реалізації мирних ініціатив, запропонованих Україною. «Ми мали дуже продуктивні консультації щодо ключових принципів, на яких має будуватися справедливий і міцний мир. У нас була надзвичайно чесна, відкрита розмова, під час якої представники кожної країни могли озвучити свою позицію й бачення. Були різні погляди, але всі присутні засвідчили відданість своїх країн принципам Статуту ООН, міжнародного права та поваги до суверенітету й непорушності територіальної цілісності держав. І саме на цих принципах побудована Формула миру Президента Зеленського, про яку ми докладно розповіли», — повідомив керівник Офісу глави держави Андрій Ермак.

▶ СТОР. 5

У боях за незалежність
України на Запорізькому
напрямку загинув народний
депутат четвертого
скликання Сергій Слабенко

Колишній народний депутат
України (2002—2006 роки) був
головою підкомітету з питань діяльності судів, судочинства та судово-правової реформи Комітету Верховної Ради України з питань правової політики.

▶ СТОР. 3

Збільшуються
надходження до бюджету

Попри воєнне сьогодення бізнесова активність на території Миколаївської області зростає, що підтверджується збільшенням надходжень податків і зборів. Як повідомили в Головному управлінні ДПС у Миколаївській області, у січні—липні 2023 року до бюджетів усіх рівнів мобілізовано 10,4 млрд грн податків і зборів.

До державної скарбниці платниками Миколаївщини сплачено 3,4 млрд грн, до місцевих бюджетів — 7 млрд грн. Лідерами серед основних джерел формування державного бюджету є податок на доходи фізичних осіб — 1,5 млрд грн та податок на додану вартість — понад 1 млрд грн. Основними бюджетоформуючими платежами місцевого бюджету стали ПДФО — 5,7 млрд грн, єдиний податок — 761,7 млн грн, майнові податки та інші обов'язкові платежі, інформує наш власкор Олена ІВАШКО.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Це сталося. У неділю вранці на щит монумента «Батьківщина–мати», який мають перейменувати на «Україна–мати», встановили Тризуб замість демонтованого раніше радянського герба.

Загалом це був складний, хоча й історичний проєкт. Варто зазначити, що в липні 2022 року в додатку «Дія» більшість українців, які взяли участь у голосуванні, підтримали таку заміну, розпочалися підготовчі роботи, але впродовж всього часу точилися дискусії. Хтось пропонував взагалі знести монумент, як рудимент радянщини, потім розгорілась дискусія, чи на часі така заміна, адже вона потребувала певних і чималих грошей. Згодом було оголошено, що кош-

ти виділить бізнес, а сталь безплатно надасть одне з вітчизняних підприємств. Але навіть у день встановлення Тризуба знайшлися охочі подискутувати: мовляв, могли б робити це не в святку неділю. Ну а радистські пропагандисти і взагалі заволали — посягають на честь «русской жєніцини»!

Та хай там як, а герб України — наш древній символ державності, який бере свій початок ще від Володимира Великого, уже на місці. До Дня Незалежності планують завершити решту робіт з оформлення монумента, і «Україна–мати», що дивиться в бік московії, має стати нам надійним щитом від агресора.

ПОДІЇ

Доменщики працюють ефективно

Зниження витрат палива, зменшення позапланових простоїв обладнання, скорочення втрат дуття. Ці та інші досягнення показали доменщики підприємства «Камет-сталь» у Кам'янському.

Як розповіли на підприємстві, цьогоріч вдалося знизити фактичні витрати умовного палива на понад 15 кг на тунну чавуну. Зокрема, разом з агломератниками досягнуто зменшення дріб'язку в агломераті, що дало змогу збільшити продуктивність доменних печей на два відсотки.

«На усіх повітрянагрівачах доменних печей встановлені так звані завіхрювачі — устаткування, завдяки якому покращено якість змішування газів у камері горіння, що дало можливість підвищити ККД повітрянагрівачів. Отримана додаткова температура гарячого дуття також сприяла зниженню витрат умовного палива на 3,5 відсотка», — зазначають на підприємстві. ▶ СТОР. 4

У Вінниці сприятливий бізнес–клімат

З початку великої війни до Вінниці евакуювало свої виробництва 321 підприємство, де вже створено 1584 робочі місця. В останній день липня зареєстрували ще одну юридичну особу — фірму з виготовлення меблів із Миколаєва. Таку інформацію оприлюднив заступник міського голови Вінниці Андрій Очеретний.

Як передає наш власкор Віктор СКРИПНИК, на новому місці відновили роботу виробництва у сфері промисловості, логістики, оптової та роздрібно торгівлі, ІТ, переробки аграрної продукції тощо. «Переселенці» звертають увагу на те, що влада допомогла їм у пошуку приміщень, організації реєстрації тощо. Якщо не вдається знайти окремі місця, застосовують схему підселення до місцевих підприємств, де є вільні виробничі площі.

«Вінниця входить до числа міст з найсприятливішим бізнес–кліматом і ефективним економічним урядуванням», — зазначає Андрій Очеретний.

КОРОТКО

■ На дороги місцевого значення Івано-Франківщини додасться 57 млн грн із бюджетів територіальних громад. Гроші спрямують ДП «Дороги Прикарпаття» для виконання нагальних завдань. Із держбюджету на експлуатаційне утримання доріг місцевого значення цього року передбачено 358 млн грн. **інформує наш власкор Людмила СТРАЖНИК.**

■ На Хмельниччині відбувся діалог між владою і бізнесом. Запросили підприємців, фермерів, працівників банківської сфери, обласного Центру зайнятості, Агенції регіонального розвитку, департаменту економічного розвитку ОВА. Йшлося про обласні та міжнародні програми підтримки бізнесу, **зазначає наш кореспондент Ірина КОЗАК.**

■ PEN Ukraine оголосив конкурс на здобуття Премії імені Юрія Шевельова за найкращу українську книжку есеїстики 2023. **Йдеться на фейсбук-сторінці Українського інституту книги.** За умовами Премії, запропонувати кандидатів можуть українські та іноземні культурні інституції, видавництва, наукові центри, творчі об'єднання і приватні особи.

Більше від «Голосу України»: <http://www.facebook.com/GolosUkrainy>; <http://t.me/GolosUkrainy>

Робоча група розглянула ситуацію на ринку природного газу

Днями відбулося друге засідання постійно діючої робочої групи з моніторингу виконання Закону України «Про ринок природного газу» та державного регулювання ринку природного газу.

Участь у засіданні робочої групи взяли народні депутати — члени комітету, представники Міненерго, Мінінфраструктури, НАК «Нафтогаз України», НКРЕКП, АМКУ, Оператора ГТС, а також профільних асоціацій.

Голова робочої групи Олексій Кучеренко на початку засідання зазначив, що робоча група не розглядає загальнополітичні аспекти, а планує розглядати виключно роботу ринку природного газу, його закони та вади.

На засіданні було заслухано доповідь голови правління НАК «Нафтогаз України» Олексія Чернишова щодо оздоровлення фінансового стану та перспектив Компанії.

«Попри війну НАК «Нафтогаз» зміг зберегти об'єм газовидобутку. Більше того, цього року ми плануємо наростити його — плюс 8% до минулого року», — наголосив він.

Олексій Чернишов повідомив, що кількість свердловин збільшено удвічі — до 88. При цьому

додатковий дебіт на одну свердловину вдалося збільшити у 1,5 раза — до 79 тис. кубометрів газу на день.

«Якщо подивитися на графіки 2022 та 2023 року, то ми можемо бачити, що значно зросло споживання газу в літні місяці. Це пов'язано з тим, що газ став ресурсом для забезпечення ТЕС/ТЕЦ для вироблення електроенергії», — звернув увагу керівник Компанії.

Голова Правління НАК «Нафтогаз України» також повідомив ситуацію щодо формування резервів палива. Так, Олексій Черни-

шов зазначив, що наразі у газосховищах вже накопичено майже 12,3 млрд кубометрів газу, що більше, ніж в аналогічний період минулого року. До того ж в липні у ПСГ було закачано навіть більше газу, ніж передбачалося планом.

За словами очільника «Нафтогазу», загалом до початку опалювального сезону 2023/2024 потрібно мати у сховищах не менш як 14,7 млрд кубометрів газу.

Він також повідомив, що «Нафтогаз» станом на 31 липня придбав 0,7 млрд кубометрів газу україн-

ського видобутку на майданчику Української енергетичної біржі.

У цьому зв'язку народна депутатка Вікторія Грив поставила запитання голові НАК «Нафтогаз України» щодо роботи біржі та її ролі у стимулюванні видобутку приватних компаній, на що Олексій Чернишов відповів, що викуп газу є пріоритетом Компанії, та вона зацікавлена стимулювати і мотивувати видобуток газу. При цьому він наголосив, що НАК «Нафтогаз України» викупив усе, що було запропоновано.

Голова комітету Андрій Герус, відзначивши роль «Нафтогазу» у збільшенні обсягів біржової торгівлі, висловив думку, що з метою розвитку конкурентного ринку, а також формування прозорої ціни на ринку, доцільно буде на законодавчому рівні закріпити вимоги щодо обов'язкового продажу на відповідних торгових платформах частини видобутого газу як державними, так і приватними компаніями.

Така пропозиція, як повідомляє прес-служба Апарату Верховної Ради України, була підтримана представниками Оператора

ГТС, АТ «МГУ», АТ «Оператор ринку», ТОВ «УЕБ» та іншими суб'єктами ринку, що відзначили потребу в розширених стандартизованих продуктах на біржових аукціонах.

Заступник міністра розвитку громад і територій України Олександр Бутенко виступив щодо наступного питання порядку денного — заборгованості у різниці в тарифах, відзначивши, що торік сума заборгованості становила 14 млрд грн. За його словами, сума не була компенсована через відсутність джерела. Нині компенсація різниці в тарифах, станом на кінець опалювального сезону, по гарячій воді була верифікована ДАСУ на суму 30,2 млрд. У цій різниці також є стара ціна водопостачання і водовідведення — 2,7 млрд, яка не була компенсована в минулих періодах. Отже, на початок опалювального сезону заборгованість становитиме вже майже 36 млрд грн.

Також він зазначив, що прогнозний обсяг заборгованості різниці в тарифах за наступний рік становитиме 17 млрд грн. Тобто навантаження на бюджет України буде понад 50 млрд грн.

Скріншот відео.

Мінімізувати олігархічний вплив на партії

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики розглянув на своєму засіданні проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо мінімізації потенційного олігархічного впливу на політичні партії, залучення до діяльності політичних партій осіб з інвалідністю та удосконалення механізму державного фінансування ста-

тутньої діяльності політичної партії (реєстр. № 9419 від 26 червня 2023 року), поданий Кабінетом Міністрів. А також альтернативний проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо мінімізації потенційного олігархічного впливу на політичні партії, удосконалення механізмів державного фінансування та державного

контролю за діяльністю політичних партій (реєстр. № 9419-1 від 12 липня 2023 року), поданий Першим заступником Голови Верховної Ради України Олександром Корніюком та іншими народними депутатами.

Запропоновані законопроекти, як повідомляє прес-служба Апарату Верховної Ради України, розроблені задля мінімізації потенційного олігархічного впливу на політичні партії та виборчі процеси

та відновлення належного державного контролю за діяльністю політичних партій.

При цьому законопроект за реєстр. № 9419 передбачено внесення змін до процесу державного фінансування статутної діяльності політичних партій, створення додаткових стимулів фінансового характеру політичним партіям для ширшого залучення осіб з інвалідністю до політичних процесів та часткове від-

новлення звітування політичних партій під час дії правового режиму воєнного стану (лише для парламентських партій) і повноцінне звітування — після завершення правового режиму воєнного стану.

Законопроект за реєстр. № 9419-1 передусім має на меті відновлення звітування політичних партій та перевірок відповідних звітів.

За результатами розгляду, Комітет з питань

правової політики вирішив рекомендувати Верховній Раді України включити зазначені законопроекти до порядку денного дев'ятої сесії парламенту дев'ятого скликання та за результатами розгляду в першому читанні законопроект за реєстр. № 9419-1 прийняти за основу із застосуванням частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України, у зв'язку з цим законопроект за реєстр. № 9419 відхилити.

Хочуть упорядкувати сферу трансплантації органів

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

У парламенті зареєстровано новий законопроект, спрямований на покращення, розвиток та гармонізацію законодавства у сфері трансплантації та безпосередньо надання медичної допомоги із застосуванням трансплантації. Йдеться про проект закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення організації надання медичної допомоги із застосуванням трансплантації» (№ 9558), авторства Оксани Дмитрієвої («СН»), Михайла Радуцького («СН») та інших народних депутатів.

«Нині на території нашої країни відбуваються бойові дії, ворожі напади на цивільне населення, у тому числі із застосуванням ракетної зброї та далекобійної артилерії, що призводить до жертв та руйнувань серед військових та цивільних осіб в усіх регіонах. Національне законодавство про трансплантацію вже містить заборону вилучати органи у донорів-трунів,

загиблих внаслідок проведення антитерористичної операції та під час безпосередньої участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації, але виключено у Донецькій та Луганській областях. Тому є необхідність уточнити положення, що стосуються заборони вилучення анато-

мічних матеріалів для трансплантації та виготовлення біоімплантатів у службовців військових формувань та правоохоронних органів, або їх з'єднань, військових частин, установ та організацій...» — йдеться у пояснювальній записці.

Чітка заборона вилучення анатомічних матеріалів у загиблих внаслідок бойових чи інших силових дій має запобігти можливим зловживанням та маніпуляціям в інформаційному просторі, фейкам та ворожій пропаганді, наголошують народні депутати. Адже такі прояви інформаційної війни завдають шкоди позитивному сприйняттю добровільного донорства органів, а це в свою чергу — зможе загальмувати розвиток та-

кого життєздатного методу лікування, як трансплантація.

Крім того, законопроект передбачається введення та закріплення статусу Національного трансплантологічного комітету. «Запровадження такого органу дасть змогу упорядкувати та координувати діяльність у сфері трансплантації органів, тканин та клітин на національному рівні», — зауважують автори проекту.

Водночас документом запроваджується статус екстреності трансплантації (за медичними показаннями), як оцінка невідкладності потреби в трансплантації за сукупністю медичних показників, яка встановлюється за висновком консиліуму лі-

ДОВІДКОВО

«Доміно-трансплантація» — це система, що діє нині в світі для підбору відповідних органів реципієнтам, завдяки якій дорогий матеріал використовується максимально ефективно. При деяких захворюваннях пацієнт, який потребує трансплантації, одночасно сам може стати донором.

карів закладу охорони здоров'я.

Законопроект також дає можливість впорядкувати порядок проведення перевірок скарг або звернень закладів охорони здоров'я, що надають медичну допомогу методом трансплантації, щодо присвоєння статусу екстреності трансплантації реципієнтам, визначення придатності анатомічних матеріалів для трансплантації, вилучення анатомічних матеріалів.

Норми законопроекту в разі його ухвалення, наголошують народні депутати, сприятимуть юридичній визначеності та однозначному правозастосуванню у сфері трансплантації анатомічних матеріалів людині. Дозволять здійснювати трансплантацію за принципом «доміно», створити Національний трансплантологічний комітет та покращити надання медичної допомоги.

Олена ГОРБУНОВА.

У НОМЕР

У боях за незалежність України на Запорізькому напрямку загинув народний депутат четвертого скликання Сергій Слабенко

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Із 2006-го по 2009 рік працював заступником голови Атестаційної палати Волинської кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, а з 2015-го по 2020 рік був депутатом Волинської обласної ради, член постійної комісії з питань використання майна спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області.

На Сергія вдома чекала дружина із сином і донькою.

Керівництво Верховної Ради України, народні депутати України, керівництво і працівники Апарату Верховної Ради України висловлюють щирі співчуття рідним і близьким.

Вічна пам'ять і шана Герою!

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

Трирівневий поділ на громади, райони та області

Питання класифікації населених пунктів за 30 років незалежності України так і не було врегульовано. Досі користувалися актом Президії УРСР 1981 року, і тільки нещодавно ухвалений у другому читанні законопроект № 8263 поставив остаточно крапку в питанні дердаціяції й надав нову класифікацію. Про це розповів народний депутат України, голова підкомітету з питань адміністративно-територіального устрою Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Віталій Безгін, **повідомляє прес-служба Апарату Верховної Ради України.**

«Поняття смт — це абсолютно радянський рудимент, оскільки в Конституції України від 1996 року такого формулювання немає. Там є село, селище, місто плюс із 2020 року все це в нас перетворилося, об'єдналося в територіальні громади, де живуть громадяни. Звісно, смт треба було прибрати, що ми й зробили. Водночас це треба було зробити максимально безболісно для громадян, і тут я запевняю, що це не тягне зміни жодних документів», — зазначив політик.

За його словами, зміни не створять труднощів громадам у контексті, наприклад, освітньої субвенції. Навпаки, це відкриє можливість, щоб мешканці смт не прирівнювали за шільністю наповнення класів до міст.

«Законопроект збалансований і, сподіваюся, що ми зробили все правильно. Загалом же після війни та нашої перемоги Конституція буде змінена. І я нікого не здивую, коли скажу, що там не буде не лише містечок, а не буде ані міст, ані селищ чи сіл, бо з 2020 року вся країна поділилася на громади, відповідно, буде трирівневий поділ на громади, райони та області», — наголосив парламентарій.

Він додав, що ухвалений законопроект щодо дердаціяції України стосується не лише відходження від поняття селище міського типу, а й перейменування районів, зміни адміністративного центру району.

Населені пункти, названі на честь пушкіна, царя олександра та інших імперців, змінять свої назви

Український інститут національної пам'яті відповідно до Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімів» підготував перелік назв населених пунктів, які містять символіку російської імперської політики. В УІНП зазначають, що цей перелік не є вичерпним і буде доповнюватися, до нього поки що не ввійшли міста і села розташовані на тимчасово окупованій території України.

Упродовж наступних шести місяців, до 27 січня 2024 року, місцева влада повинна подати до Верховної Ради України свої пропозиції назв для тих населених пунктів, які підпадають під перейменування відповідно до закону. Історики нагадують, що закон включає до символів російської імперської політики топоніми на честь:

► осіб, які були на керівних посадах у держструктурах, війську та партіях, зокрема й тих, які російська імперія створювала на підпорядкованих землях, і брали участь у/сприяли російській імперській політиці;

► були працівниками радянських органів держбезпеки всіх рівнів; публічно, зокрема в мистецьких творах чи медіа, підтримували, gloryфікували або виправдовували російську імперську політику, закликали до русифікації чи українофобії;

► подій, пов'язаних із втіленням російської імперської політики; назв російських міст та інших географічних, історичних та культурних об'єктів російської федерації.

У переліку, оприлюдненому на офіційному сайті Інституту, 183 населені пункти. Найбільше названих на честь 1 травня — за радянської доби тоді святкувався Міжнародний день солідарності трудящих. У Вінницькій, Кіровоградській, Миколаївській, Полтавській, Сумській та інших областях зустрічаємо такі топоніми — Першотравенка, Першотравенськ, Перше Травня, Первомайське тощо. Лише на Дніпропетровщині їх понад десять. В УІНП наголошують, що це «яскравий приклад масової радянської ідеологічної топонімічної номінації, спрямованої на gloryфікацію пролетаріату як гегемона класової боротьби, рушійної сили Жовтневого перевороту 1917 року та майбутньої «світової революції».

Є на мапі України й населені пункти названі іменем Суворова — наприклад село Суворівське на Вінниччині. Село Війтівка Тульчинського району цю назву отримало 7 червня 1946 року Військовий діяч російської імперії, який у 1769—1770 роках на чолі окремої бригади придушував шляхетську Барську конфедерацію та козацько-гайдамацьке повстання Коліївщину в Правобережній Україні, пізніше за наказом Катерини II організував депортацію християнського населення з Кримського ханства до Північного Приазов'я, увійшов в історію як душитель демократії і кат. У 1794 році він очолив армію російської імперії, яка придушила повстання Т. Косцюшка та захопила Варшаву і влаштувала там різанину.

Павло Пестель, полковник російської імператорської армії, на честь якого названо селище Пестеля, що на території Тульчинської міської громади, як і Суворов, був принциповим противником самовизначення поневолених народів, засуджував пропоновану ідею

політичної окремішності України.

На Дніпропетровщині є селище Горького — такий псевдонім носив Олексій Максимович Пешков, російський та радянський «пролетарський» письменник і пропагандист, член партії більшовиків. Він називав репресивний орган ОДПУ «інженерами перековки людських душ», оспівував будівництво Біломорканалу, брав участь у формуванні культу особи Сталіна. Висловлювався категорично проти перекладів його творів українською мовою, називаючи її «наречієм».

Війна росії проти України забрала десятки тисяч життів наших співгромадян, а у Дніпропетровській області колись козацьке поселення (до 1794-го — Самара, Самарь, Нова Самара, Самарчик, Новоселиця) все ще іменується Новомосковськ. Маємо не лише топоніми, що є похідними від назви столиці держави-агресора, а й від інших російських міст — Костроми, Калуги, Воронежа. Це села Нова Калуга та Нова Калуга Друга у Бериславському районі Херсонської області, а ще Велика Костромка і Мала Костромка Криворізького району, Воронізьке на Дніпропетровщині.

На Одещині є Тарутине і Нове Тарутине, названі на честь російського села Тарутине, звідки почався контрнаступ російських військ проти Наполеона Бонапарта в 1812 році Інші населені пункти — смт Бородино, смт Березине, села Малоярославець Перший і Малоярославець Другий названі на згадку про битви російської армії з військами Наполеона на річці Березині та біля села Малоярославець Калужської губернії.

Широко відоме місто Павлоград, що на Дніпропетров-

щині. У 1660-х роках на його сучасній території запорожці організували перевіз через річку Вовчу — саме тут проходив таємний шлях козаків на Кальміус, а далі в Азовське море. На початку 1770 року запорожець Матвій Хижняк заснував тут зимівник, від якого пішли Матвіївські хутори, згодом, після ліквідації Катериною II Січі, слобода Матвіївка. Козак власноруч розпланував слободу, вибрав місце для церкви з дзвіницею, для школи і шпиталю. А сусідами запросив запорожців із Самарського та Кальміуської паланок, котрих імператриця, знищивши Неньку-Січ, що допомогла імперії виграти війну з турками, назвала «кублом пияк та розбишак», що «жили в нецтві та заважали вести торгівлі та культурні зв'язки з сусідами».

Січ московитськими військами була знищена у 1775 році, її майно та архів відправлено у Петербург, а вже 1794-го Матвіївську слободу перейменовано на Павлоград, на честь сина Катерини II, спадкоємця престолу та майбутнього імператора Павла I. На честь онука імператриці, що ненавиділа все козацьке, українське, та викрала нашу історію, й майбутнього імператора Олександра I названо місто Олександрія і село Олександрійське. До 1784 року Олександрівськ (згодом Олександрія) називався Усиківкою. В українській топоніміці увічнена і сама Катерина II — після Другого поділу Речі Посполитої 1793 року Калниболото, що у складі правобережних українських територій відійшло до російської імперії, у 1795 році було перейменовано на Катеринопіль.

Збереглися на мапі незалежної України і назви сіл Пушкіно та Пушкіне, Чкалово, такі як Григорівка, Синельникове, Іларіонове, названі на честь російських імперців та представників радянського тоталітарного режиму. Одні з цих топонімів є маркерами, що демонструють велич російської культури та її ви-

щість над культурами інших народів ссрр, інші прославляють ворогів українського народу.

В Українському інституті національної пам'яті наголошують, що закон передбачає винятки щодо перейменувань. Це топоніми на честь постаей, які поряд із тим, що займали керівні посади в російських державних утвореннях від московського царства до сучасної рф чи сприяли її політиці, водночас захищали політичні, економічні, культурні права українського народу, розвивали українську національну державність, науку, культуру (цей виняток не поширюється на працівників радянських органів держбезпеки); топоніми на честь найменувань російських міст та інших географічних, історичних та культурних об'єктів рф, якщо вони пов'язані із захистом прав чи розвитком українського народу або з культурою поневолених народів рф.

«Також не підпадають під заборону назви, що лише співзвучні з тими, на які поширюються передбачені законом обмеження. Наприклад, не всі Катеринівки чи Миколаївки потрібно перейменовувати, а лише ті, які названі на честь російських царів, якщо це підтверджується історичними джерелами», — наголошують в УІНП. У відомстві повідомляють, що наразі триває формування експертної комісії при Українському інституті національної пам'яті, як передбачено законом, яка надаватиме фахові висновки з питань, які виникатимуть під час деколонізації. До неї увійдуть авторитетні науковці, які представляють академічні інституції й університети. Положення про експертну комісію проходить процедуру державної реєстрації в Міністерстві юстиції України. Після завершення процедури державної реєстрації Положення про комісію та оголошення про формування її складу буде оприлюднено на сайті Інституту.

Світлана ЧОРНА.

Під час демонтажу пам'ятника радянському льотчику Валерію Чкалову в Києві.

Фото Олександра КЛИМЕНКА (з архіву «Голосу України»).

Україна у попередньому маркетинговому році (який тривав з 1 липня 2022-го до 30 червня 2023-го) змогла вивезти запланований на експорт урожай зернових та олійних — навіть з урахуванням рекордно високих, у 22 млн тонн, перехідних залишків, запевнив міністр агрополітики Микола Сольський в ефірі телемарафону «Єдині новини». За його словами, торік загалом зібрали приблизно 70 млн тонн, усе, що планували вивезти, вивезли — орієнтовно дві третини, *передає «АПК-Інформ»*

Не можна спокійно дивитися, як гине вирощене

Механізатори йдуть на ризик, жнивучи на полях з ранніми зерновими, навколо яких лунають вибухи

ВРОЖАЙ

На Сумщині в самісінковому розпалі найвідповідальніша пора — жнива. Невдовзі аграрії матимуть підсумок, до якого йшли багато місяців. Уже немає сумнівів, що вал буде непоганим. Бо хоч через повномасштабну війну засіяли менші площі, урожайність виходить вищою. Принаймні на полях, де збирають ранні зернові та зернобобові культури.

Першими розпочинали жнива аграрії Охтирського, Роменського і Сумського районів. У засіки повезли озимі пшеницю, ріпак та горох. Пшениця дала «на старті» 60 ц/га, озимий ріпак у середньому — 30 ц, а горох — 28 ц. Наразі косовиця у розпалі в усіх районах. На початок серпня, згідно з даними департаменту агропромислового розвитку ОВА, ранні зернові та зернобобові культури було зібрано на Сумщині вже з понад 40% площ. Середня урожайність усього збіжжя, якого одержали майже півмільйона тонн, на цей час становила 52,7 ц/га. Директор департаменту Олександр Маслак прогнозує, що до середини серпня жнива завершать.

Загалом на Сумщині в усіх категоріях господарств під ранніми зерновими та зернобобовими цьогоріч 210,4 тис. га ріллі. Найобширніші поля озимої пшениці — її до збирання 138 тис. га. Загальна площа посівів становить 86 відсотків до минулого року, втім, під ріпак відвели в півтора рази більше гектарів, ніж було.

Олександр Маслак вважає результати, отримані сільгоспвиробниками Сумщини, високими. Зібраний врожай дає

можливість господарствам відшкодувати витрати на вирощування культур та мати кошти для подальшої роботи, наголосив посадовець під час брифінгу в медіацентрі обласної військової адміністрації.

Підставою для оптимізму є цінова ситуація на аграрних ринках. За словами Олександра Маслака, динаміка для сільгоспвиробників позитивна. Продовольча пшениця другого класу коштує у закупівельників 5,2 тис. грн за тону, третього — понад 5 тис. грн. Це на 10—15 відсотків дорожче, ніж було минулоріч. Ще вигіднішою культурою виявився ріпак. Якщо торік тону такого збіжжя коштувала 11 тис. грн, то нині за неї дають 12 тис., а деякі покупці погоджуються платити 13

тис. грн і навіть більше. Такі ціни, впевнений Олександр Маслак, позитивно вплинуть на економічний стан господарств, які займаються вирощуванням ранніх зернових культур.

Жнива на Сумщині перебувають і під контролем голови ОВА Володимира Артюха. Він побував у полі одного з найпотужніших у регіоні сільгоспприємств — ТОВ «Ворожбалатінвест». Уже в перший місяць повномасштабної війни ця агрофірма сильно постраждала від загарбників. Її інфраструктура у Сумському районі була наполовину знищена ворогом: збитки оцінювали в десятки мільйонів гривень. Попри втрати підприємство змогло відродитись, вчасно провести сівбу — і розпочати жнива. Урожайність вища за минулорічну. Чи не єдине, що може стати на заваді сільгоспвиробникам — погода. На Сумщині задошило, а це заважає працювати в полі та загрожує зіпсувати зібране збіжжя.

Перший заступник голови Сумської ОВА Тарас Савченко, керівник ТОВ «Ворожбалатінвест» Микола Штукін і голова ОВА Володимир Артюх побували на ланах підприємства.

ТИМ ЧАСОМ

У колодязній воді чатує небезпека

У питній воді, яку жителі Сумщини беруть з колодязів та криниць, дуже часто вміст нітратів перевищує норму в 3—4 рази. Згідно з даними Сумського обласного центру контролю та профілактики хвороб, у значній частині громад із кожних 10 взятих на дослідження проб води у 8—9 пробах виявлено шкідливі домішки. Фахівці установи наголошують: кип'ятіння води не рятує її від нітратів — навпаки, концентрація цих солей підвищується. Їх надлишок особливо небезпечний для дітей — він може призвести навіть до летальних наслідків. Один з таких трапився на Сумщині у Недригайлівській громаді.

В області обліковується понад 12 тисяч громадських криниць та колодязів, переважна більшість — у сільській місцевості. Проби води на дослідження брали з тих, якими користується найбільше людей, особливо — де її споживають діти.

В області оголошено евакуацію жителів із 5-кілометрової прикордонної зони, бо її щодня обстрілюють рашисти. Але й там жнивучуть, адже багато полів, навколо яких лунають вибухи, засіяно ранніми зерновими. Механізатори йдуть на ризик, бо спокійно дивитись на те, як гине вирощений урожай, може лише той, хто ніколи не працював на землі.

Володимир ЧЕРНОВ.

Сумська область.

Фото з сайту sm.gov.ua

Зібрати — збирають, а що далі?

СИТУАЦІЯ

Через брак пропозицій щодо купівлі зерна аграрії змушені складувати вирощене або продавати за безцінь, щоб мати кошти на продовження робіт у полі.

За тону озимої пшениці нового врожаю перекупники на Івано-Франківщині пропонують 4500 гривень, а то й менше. Якщо поррахувати витрати на її вирощування — оранку, сівбу, підживлення, захист від хвороб і шкідників, самі жнива, то прибутки аграріям навряд чи світять.

Сидимо без копійки, позичаємо на косовицю

— Ринку зерна майже немає, — розповідає Іван Пронич (на знімку), фермер із села Тишків-

ці Городенківської громади Коломийського району. — Зібрану озиму пшеницю складую в мішках. У мене її небагато, бо спеціалізуюся на овочах. Посередники хочуть скупити за безцінь, по 4500 гривень за тону. Ще місяць тому на одній із харківських баз була пропозиція по 6500 грн, однак треба партія від 20 тонн і доставити власним коштом. Нині і цього

немає. У нашому селі за обмолот сотки озимини комбайнери беруть по 45 гривень, а старенькою технікою, де більші втрати, — по 40. Якщо плюсувати всі витрати, то вийде прибутку щонайбільше 10 тисяч гривень із двох гектарів, хоч урожайність хороша — по 50 центнерів зерна. Звісно, амортизацію власної техніки та нашу працю тут не враховано, бодай би мінімальну зарплатню. Не краща ситуація і в інших дрібних фермерів. Сидимо без копійки, зичимо на жнива. Та й у великих сільгоспприємств складно, адже через проблеми з експортом залізничних відвантажень практично немає.

Перешкоджали часті дощі

Жнива цьогоріч і справді складні, та ще й під прицілом. Звісно, тилова Івано-Франківщина віддалена від зони бойових дій, однак нищівні ворожі атаки на Одещині спричинили неабияку тривогу за вирощене навіть у західних регіонах, віддалених від зони бойових дій. Аграрії неохоче розповідають про свої набутки, й це зрозуміло. Пригадується, у мирний час освячення полів і техніки перед обмолотом було величним. Те-

пер же тихо. А тут ще й часті дощі перешкоджають. Доводиться використовувати кожне «вікно».

Нарешті минулого тижня випогодилося, земля більш-менш підсохла, то можна жнивувати. А потім знову зливи... Стебло подекуди ще сирувате, хоч зерно й достигло, розповів Дмитро Онуцький (на знімку праворуч) із села Серафінці тієї ж Городенківської громади. А вологі рослини важче косити. Господар підготував комори для складування врожаю. Збиральної техніки в селі достатньо, тож упоруються.

За жнивування сотки поля механізатори тут беруть по 50 гривень. Торік було по 40. Комбайни — в асортименті. Старенькою «нивою» зібрав озиму пшеницю на власному полі фермер Зіновій Кучма (на знімку). Врожайність як для невеликого господарства відмінна: по 50—60 центнерів з гектара.

«Техніка доглянута, то й справляється добре, хоч за частини знайти шораз важче. Зерно складую на власному току. Раніше здавав заготівельникам, а що буде тепер — ще нема ясності. Частину використаю для власних потреб, частину — як плату за оренду землі... А решту?!» — риторично запитує фермер.

Переїзд із латки на латку — додаткові витрати часу й пального

Особливість Івано-Франківської області — невеликі за розміром земельні ділянки. Після розпаювання колективних сільгоспприємств наділи роздали порівну на гірших та кращих за родючістю площах, ото тепер і роздірено. Більшість землевласників мають кілька таких часток, бува по 40—60 соток у різних масивах.

Село Серафінці багате на фермерів та одноосібників, які самі обробляють власні наділи. Однак і тут чимало землі віддали в оренду, навіть невеликі городи, то доводиться жнивувати й на десятки сотках. Звісно, переїзд із латки на латку — це додаткові витрати часу й пального.

Поодаль видніється потужна імпортерна техніка: то повним ходом жниве філія «Перспектив» ПрАТ «Зернопродукт МХП», яка орендує в селі чимало землі. Озимий ячмінь уже змолотили, пшеницю, ріпак ще збирають.

За інформацією департаменту агропромислового розвитку ОВА, середня урожайність зернових — 50,1 ц/га. Торік на цей період було 61,2 ц/га. Вочевидь, далося взнаки подорожчання міндобри: аграрії здебільшого пропустили перше підживлення навесні.

Та попри фінансові негаради, клопоти зі збутом вирощеного та ще й дощове літо, аграрії тягнуть плуга, бо інакше не можна. Треба виживати.

Людмила СТРАЖНИК.

Івано-Франківська область.

Фото автора.

